„ЗАСТАВА“ излази редовно средом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 42. У Новом Саду у уторак 18. (30.) марта 1886. ГОДИНА XXI.

СРБИМА БИРАЧИМА.

По законском наређењу губи сваки угарски држављанин право на догодишњи избор посланика за угарски сабор, ако **до 3. (15.) априла о. г. не исплати сав заостатак своје порезе.** Наступили су дакле већ последњи дани. Срби бирачи, учините своју дужност.

„МИНИСТАРСКА“ (?) КРИЗА У СРБИЈИ.

Београд 15. марта.

Ја сумњам да има у читавој историји уставности примера, да се министарска криза игде решавала тако тешко, као ова у Србији Ко је добро пазио, тај ће знати. да та криза траје годинама.

Па зашто се она не може да реши? Да-л зато, што нема владе, нема човека, који би могао да насљеди Гарашанина? Боже сачувај! Кад би била реч само о народу, онда би било лако. Али није о томе реч. Краљ Милан је увидио већ толико пута, да су напредњаци постали немогућни. И он је тражио излаза, не може се рећи да није. Па зашто га није нашао, зашто је 1883. год. спао био на Христића? То је зато, што краљ није више независан, што он не може да изабере владу, која годи народу. То се много пути показало, па тако и сад. Кад год је до сад краљ Милан звао чланове опозиције да се приме владе, он је увек постављао неке услове. Ти су се услови кадшто разликовали у појединостима, али у главноме беху увек једни једни. Нарочито је увек краљ тражио ово: I „Да му нова влада обећа како неће због ниједне ствари, нарочито не због Бонту-а потрзати напредњаке пред суд. А ако то затражи скупштина, онда је дужна нова влада да то предупреди. II. Да се досадања спољна политика Србије не промени. III. Да се нова влада обвеже, да неће покушати митрополита Михајла довести натраг у Србију. А да би краљ Милан имао што више сигурности да ће се то десити, тражио је, да у ново министарство уђе неколике чланова напредњачке странке.

Из овога се види, да је краљ Милан вољан, да промени само личности, а у главном тражи, да све остане „по старом“. Иначе он крати свакој влади, да тражи рачуна о ономе, што је народу до сад учињено криво, па и о ономе, што је народу очигледно закинуто. Бивало је прилика, да понеки од вођа опозиционара искрено рече краљу, како досадања напредњачка политика не може остати некажњена, Али онда краљ безазорно одговара ово: „Какви напредњаци, каква напредњачка политика, какав Гарашанин! То је била моја политика, Гарашанин је морао чинити оно, што сам му ја заповедио. И тада се дабогме разбију сви преговори. Тако је то увек до сад било, па тако је и сад. Осим Христића и других напредњака, нема никога који би хтео под таквим условима да се прими министарства, јер би то значило бити гори од напредњака, и наставити њихове грехове онда, кад они долијају. Краљ је као што знате пустио знатније радикале чак из тавнице, не би ли се скрјали да учине што нико неће, па му и то не испаде за руком Он сад још непрестано тражи оно, што је немогуће, па се отуд и одуговлачи оволико министарска криза.

Данас стоји тако, да су са радикалима прекинути сви преговори, јер су они на нишкој скупштини изјавили да остају при свом старом програму, и да неће ступати ни у какав савез. Вође либерала опиру се такођер да приме краљеве услове, јер су ти услови недостојни за сваког поле поштеног политичара. А да краљ доведе друге напредњаке или Христића, ни то му не подноси, јер би се отуд јасно видило, да чак ни по форми није учињена никаква промена.

Ето у том се састоји криза. Још се не зна шта ће бити напослетку и хоће ли остати Гарашанин или ће га заменути неки од његових пријатеља, или ће доћи ненабеђени напредњак — Христић. Но било ма које од овога, то не мења ствар, јер је то једно те исто. Но поред свег тог, види се из свег јасно, да се краљ Милан толико везао са напредњацима и њиховом политиком, да он не сме и не може више натраг, и да ће у Србији доћи до „стварне промене владе“ само онда, кад краљ Милан не буде могао више да заповеда. Све јасније постаје дакле, да ће краљ Милан с напредњацима стојати и — пасти. Криза у Србији дакле није више министарска, она је озбиљнија и заслужује друго име: „владарска криза.“

J.

Писмо из Русије.

Петроград 9. марта 1886.

(Организација у азијатским покрајинама. — Разно.)

У државном већу расправља се сад врло важна ствар: о управи и организацији управе у новим и завојеваним крајевима у средњој Азији. Још пре, састављено је поверенство под председништвом генерала Игнатјева, ком је поверено да нужне послове и план за ту организацију спреми, и државном савету на расмотрење поднесе. Та комисија свршила је свој посао и готов опарат пред државни савет изнела.

У колико на јавност продире, било је у државном савету живе препирке и трења у тој ствари. Генерал Игњатјев као главни ковач тога устројства имао је у виду, да се оним крајевима у ничем обичаји и начин живота оних нарада не дирају; да се с никаквим новим и ванредним порезима и наметима не обтерете и да се народу на руку иде, како би у благостању напредовао, и како би упознао, да му је влада и држава пријатељ. Генерал Игњатјев препоручио је, да се највреснији и најпоузданији чиновници онамо шаљу, и командирају, да се на народно господарство обзир узме, да се господарске и друге практичне школе, без да се народ терети, заведу и да се влада у свему толерантна покаже, и т. д.

Многи саветници, који источне и азијатске народе не знаду, противили су се томе, и захтевали су, да се одмах онака управа, као што је у свој држави и онамо уведе и да се одмах толико пореза узима, како ће се сви државни трошкови покривати. Генерал Игњатјев који из темеља исток источне и азијатске народе познаје, доказивао је, како би то штетно било оне народе, који још за просвету и напредак не знају, с модерним законима оптеретити, и онаке им порезе на леђа натоварити, које они сносити неби могли. Генерал Игњатијев је управу Босне и Херцеговине изнео, и подробно рад окупационе владе у тим земљама нацртао те доказао, да Русија несме у исту погрешку упасти. Генерал причао је: колико је путова у Босни на терет народа начињено, а колико је држава на то жртвовала. Споменуо је све реформе, које су уведене и усвојене, и на концу рекао је: „пак какви су резултати с том управом постигнути? Постигнуто је то, да онај народ жали за старом владам, да терете сносити не може, и да једва чека, како би се те „модерне владе“ отресао и т. д Кажу да је Генерал својим предлогом продро, и „а је све без измене онако примљено, како је он тај предлог за устројство израдио. Генерал Игњатјев иде још даље. Он је саслушао све стручњаке, који су оне крајеве пропутовали, и проучили и сад на томе ради, како би се у оним крајевима народно господарство подигло. Док је чуо де народ о шумарству и користи шума појма нема, жели он да се одма шумарска, воћарска и ратарска школа оснује, и да се примерна господарства заведу, како ће онај народ одмах практично учити. За друге школе генерал још није и рекао је: Азијатске народе не треба приморавати да у школу иду. Пре свега треба га учити оном, од чега ће он своју материјалну корист имати и видити, а кад народ упозна, да без школе чиновник пак ни у војски подофицир бити не може, то ће он сам школу тражити. Генерал је за то, да се водоводи граде, и да се плодне земље, које су потопу изложене, регулишу, и народу на руку иде, како би он боље стојао и напредовао.

Један предавач, који је у Мерву био, причао је, како код Мерва 6000 десетина или 12.000 јутара добре земље има. која је потопљена, и како је само 200.000 рубаља нужно, да се прокопи и насипи произведу, и да ће та земља, на којој памук, пиринач, и сзако друго зрње рађа, од јутра 30 рубаља одмах користи одбацивати. Генерал посредује да се та сума дозволи, и да се покушај учини у друштау „судјејствије за руску трговину и мореповство“, где је Игњатјев председником, то је препоручио и исто друштво препоручило је влади, да се та свота изда.

Причају да се неко неспоразумљење породило између велесила у питању међународне флоте која треба против Грчке да демонстрира. Руси дошли су са два за бој неспособна ратна брода „Димитри Донски“ и „Пластун“ а друго руско руско бродовље, које је у средоземном мору, отишло је које куда. Исто тако и Немачка нема онамо више него један ратни брод. Енглези, Талијани и Аустрија доста су јаки и моћи ће, ако би устребало, било Грчку, или Турску флоту, савладати. — Овде се више не верује, да ће се ааплети на истоку мирно решити. П.

Политички преглед.

„Narodni Listy“ и државни језик у Аустрији. Прашки „Народни Лист“ још увек расправља о Шаршмидовом предлогу, који је по Чехе тако важан. У броју од недеље доноси чланак под насловом: „Недајмо се,“ у ком одлучно и одушевљено позивају све Чехе на обрану народности и народнога језика. Најпре оштро критикују понашање десвице, која је хтела да буде савезница Словена, а још гадније се понеше Пољаци и један део Словенаца који су због солидарности са Немцима десвице гласали за протусловенски предлог. У осталом, вели „Н. Л.“ то је за Чехе врло добра школа. Младо-Чеси нису никад много веровали у солидарност десвице али зато ће Старо-Чеси имати част, да боље увиде реалност своје политике. Чеси сада виде, с киме ваља радити и у кога се поуздати. Па ако су оставили Чехе њихови савезници, они ипак знаду шта ће радити, они се неће дати да их тлаче, да их уништује немачки државни језик. Кукаван би био народ, који неби устао на обрану своје части, свога народнога живота и језика. А управо оно, што је чески народ за последње време доживио, даје му права да одлучно ступи у борбу с онима који хоће да га однароде. Чеси морају успоставити језик свој на исту висину, на исти степен, на ком се налази немачки. Никаквог државног језика не треба, који би био на уштрб наше народности и народног бића. Све ће устати на обрану Ческе и народа, све ће се ставити на поприште да бра-

ЛИСТАК.

ПОСРБЉЕНИ ЧИВУТИН.

Познато је, да је за време Бахове ере било пуно Чивута, који су се јатомице — понемчавали. Они су узимали немачка имена, с Немцима се дружили а с њима заједно угушивали сваки слободнији покрет у Угарској. Они су с поља били лојални Немци, а у ствари су били прави Чивути. Немци су онда имали власт и силу у рукама, те је Чивутима њихов лични интерес, који их у сваком послу руководи, налагао да буду бар с поља — Немци. Но кад је добила Угарска конституцију, Мађари су важили као владајуће племе, они су постали оно, што су пре кратког времена Немци били. Чивути се од Немаца нису могли ничему надати, те постадоше уједаред — Мађари.

У Угарској је нешто обично чути за помађарене Чивуте. Њих има сијасет. Али о посрбљеним Чивутима јамачно сте слабо слушали, јер је њихов број врло мален, управо ја познајем само једног. Но и он се није бадава посрбио. На то га је принудила само лична корист. Да нешто наступе бољи дани по нас Србе у Угарској, неби ни наш једини посрбљени чивутин остао усамљен. Но сада ћемо говорити само о њему.

* *

Он се зове Натан. За презиме непитајте, он га је врло често мењао. Син је сиромашног варошког грошићара. У школи, на дому, у чивутским друштвима добио је он још од малена јасан појам о „гојевима“ (хришћанима). Речи, што их је слушао нису остале само пусте речи. У његовом млађаном срцу угњездила се мржња против свега оног, што није — чивутско. Тој мржњи дао је он израза у животу. Његова је лозинка била „превари гоја где год можеш“.... Па то је он и чинио.

Он је варао, крао још у својој младости, ал' ипак је био задовољан, јер је учинио, оно што му старији саветоваху.

И тако је то ишло даље, док није дошло време да Натан пође у гимназију. Дотле је његов отац — грошићар постао већ прави агенат са храном, а Натан је у укусним халинама добро одевен ишао у гимназију. Провлачио се из разреда у разред све до четвртог, кад се догодио обрт у његовом животу. Његова халапљива парав, жеља да све туђе сабије у свој џеп, избила је сада најжешће на површину. Он је почео и у школи кајишарити. Хришћански ђаци свакада троше и требају више од њега. Деси се кад-год да баш онда, кад им новац највише треба, немају ни потуре у џепу. Но ту је Натан па ће помоћи. Без и једне речи позајми свакоме колко хоће, само мора по свакој форинти 10 новч недељног интереса да му плате. Натан је вукао себи па ипак је у очима својих хришћанских другова важио као поштен друг који у нужди помаже. Натанов отац је увидио да је ту леп „ребах“ те је новац у толикој мери давао Натану, да је „промет“ износио месечно на 20 фор. Незнам како, ал' управитељ ђимназијски дозна за Натанов „кшефт,“ те он буде отпуштен. Настала је запевка у кући његових родитеља, „јај-вее“ . . . „вај-гешриен“ . . . . и „јај гат“ се разлегало. Дигла се цела Чивутарија те у дугим „припосланима“ по престоничкој чивутској штампи грдили гимназијску управу велећи да је руководио антисемитизам

С' Натаном се морало нешто да учини, те га сместе у порезно звање за писара без плате. Ту је Натан пробавио пуну годину дана, а остао би и дуже, да се није ушло у траг, да је Натан са уговора приватних људи скидао штемплове, те их после препродавао и пунио себи џеп. Морао је и одавде да се уклони, па да се завуче тамо где га непознају. Бележник села Н. узме га за „практиканта.“ Дошло је време да полаже бележнички испит. Ујак му лечник препоручио га „надлежнима“ те је Натан после неколико дана имао већ диплому у рукама, само је још фалила — штација. Дуго чекао није, јер се смрћу Србина бележника упразнило место у J. у Банату. Натан је одмах потегао тамо. Прва му је брига била, да поглаваре добије за себе. То је врло тешко ишло. Он је држао да ће те „Раце“ са полићем ракије привући к' себи. Становници чисто српског места J. нису се могли никако спријатељити с' мишљу да им Чивутин буде бележник. Па то нису ни пред Натаном тајили. Но зар има чега шта Чивутин неби учинио, само да сачека своју корист. Није дуго премишљао, решио се брзо и једног јутра постао је од Чивутина — православан. Натан се доиста покрстио и онда је био изабран. Претплатио се на српске листове, оженио се српкињом, по крчмама је славио Милетића, потукао би се са сваким оним, ко би се смео дрзнути у његову светињу — Српство. О српско-турском рату отишао је кући у походе, па кад се вратио хвалисао се, како је као српски добровољац војевао против Турака И безазлени честити српски сељаци веровали су му. Но никако им није ишло у главу Натаново родољубље, јер су лицитације учестале, а Натаново име било је врло често у грундбуху. Напослетку је изашло и то на видело. Натан је варао људе, на фини начин узимао новац, па чак је дирнуо и у општинску благајну. Једног дана добије позив у суд. Оде у варош и ствари му стојаху заиста хрђаво. Но тада се деси нешто, што га је спасло.

Дошла је и 1884. година. Пијонири кикиндског програма агитовали су по народу за

ни ческу част и домовину. „Нар. Лист“ држе и надају се, да ће оживити сада и они (Старо-Чеси) који се већ одрекоше старе хуситске речи: „Недајмо се!“ Ова ће реченица бити гесло целоме ческом народу у обрани његова народнога језика и части. Цели народ ваља да протестује као један човек, против уведења немачког језика као државнога, који би хтео да из ческога дома истисне домаћи народни језик чески.

Херцег Виртембершки. Из Цариграда пише нам наш дописник: „Овамо је приспео херцог Виртембершки некадашњи заповедник Босне и отпутовао је даље на исток. Његовом пуовању приписује се политички значај.

Руски конзул у Призрену г. Јастребов како нам из Босне јављају, наименован је за генералног конзула и премештен је у Солун, на његово место у Призрен долази г. Лисичић.

Раднички немири у Белгији. У последње време учестали су раднички немири у Италији, Француској, Енглеској па и у Америци Ови су нереди последице абнормалних радничких одношаја у тим државама. Трудан рад, малена зарада и зависност узроци су, те су ови немири захватили све већег маха. То нам доказују раднички страјкови у Манчестру Лондону, Декасвиљу па сада и у Белгији. Раднички страјк у Белгији заузео је толики терен, да се о њему мора озбиљно говорити. Раднички немири нису се зауставили само у Литиху, где су избили на површину, они су пошли и даље Незадовољни радници пролазе кроз већа места и траже себи достојне зараде. У Шарлроа доспели су ови немири до свога вршка. Немири нису само управљени против велепоседника. Белгијска влада латила се насилни смера, да ове немире утиша. Изаслала је војску у побуњене крајеве, где је већ и невина крв радника, који траже достојна занимања и зараде, попрскала белгијско тле. Ове немире пратићемо и у будуће с великом пажњом.

У Француској претреса се још страјк декасвиљских радника, који су нечовечним поступком својих предпостављених заиста приморани били да страјкују. У свима политичким странкама води се реч о овоме, што је још један доказ више, да је ово питање од веће важности. Да је обустављање рада у декасвиљским рудницима, правична ствар, доказује и одзив многих општина, које одредише помоћ или зајам јадним радницима. Фресинеов кабинет обећао је, да ће још у току ове коморске периоде поднети предлог о рударском закону. Овај се законски предлог са великим нестрпљењем очекује. У одбору париске општине предложили су неки чланови да се дâ кабинету ова резолуција с' молбом да се изврши. У резолуцији се тражи: да се укине племство; да се принчеви оптуже; да се одузму добра од свију краљевских породица а предаду општинама.

Вести из места и са стране.

Да ли опадамо бројно? Пишу нам из Старе Пазове: Шиљем вам податке о бројном кретању нашег народа у Ст. Пазови.

Година	рођено	умрло	више рођено
1881.	40	35	5
1882.	37	27	10
1883.	38	24	14
1884.	47	38	9
1885.	58	40	18
Свега	220	164	56

За 5 година рађено је дакле 56 душа више.“ — Молимо родољубе да нам и из осталих наших места пошљу податке.

Административни одбор бачке епархије, имао је пре неки дан своју седницу. Донет је закључак да се нареде избори за епархијску скупштину, којој рок досада још није одређен. Осим тога потврђен је избор Д. Грађанског за предника српске црк. општине у Српским Милетићима у Бачкој.

Градски перовођа у Ср. Карловци. Пашу нам из Ср Карловаца да је расписан стечај на место градског перовође као редарственог референта Годишња је плата 600 ф. и 100 ф. станарине. Молбенице треба до 20 априла о. г. поднети градском поглаварству у Ср. Карловце.

Вода. На Дунаву почела је вода од 23. марта долазити, у овом размеру: 23. марта дошла је за 12 цм, 24. марта 16 цм., 25. марта 17 цм., 26. марта 21 цм., 27. марта 30 цм., на овом месту доносићемо сваке недеље бројеве о растењу воде.

Дубока старост. „Глас Црногорца“ пише: У прошли уторак је умро а у среду сахрањен овде најстарији човек на Цетињу и по свој прилици у свој катунској нахији, Јован Савићев Поповић. Било му је сто и две године, а неки веле и сто и пет. Оставио је два млађа брата, који су га пратили до гроба, обојица преко осамдесет година. Сва се та породица одликује дугим веком. У опште се може рећи, да се у Црној Гори налази, према осталом свету, много људи дубоке и, што је значајније, крепке старости. Лане је умрла једна жена у Пиперима, тетка овдашњег трговца Ј. Пипера, у својој сто и осамнаестој години. Причају нам за једног старца у Језерима, који је у последњем рату још био жив а било му је сто и шеснаест године. Војевао је под Карађорђем и био је у оној војсци српској те је отела Београд на јуриш. Изгледао је, веле, у својој сто и шеснаестој години млађи и свежији од оба своја сина, којима је било 60—70 година. Вредно би било дознати кад је умро, или је још, може бити, у животу.

Неправославни крст и печат у Коренници. „Србобрану“ пишу из Коренице: „Ваљда ће се сетити читаоци овога листа о неправославном печату и крсту, што се код нашега проте нашло. Што се тиче печата — он је конфискован, а познати крст са натписом „I. N, R. I.“ сам га је прото отклонио; а у споменутој малој црквици — направио је себи свештеник крст лесков за часну трпезу. Бољи је и оваков, но онај propaganda fide. Ето видите — како кубуримо!“

„Друштво за потпомагање српске индустрије.“ Како београдским „Новостима“ из Врање пишу, помишља се тамо озбиљно на оснивање „друштва за помагање српске индустрије“; у тој цељи одобрено је од министарства држање скупа, који је сазван за прошлу недељу 9. марта. — Ми најискреније поздрављамо ово лепо подузеће.

Из позоришта. Наше народно позориште добило је веома уваженог госта, г. Тошу Јовановића редитеља кр. срп. нар. позоришта из Београда. Г. Јовановић је гостовао већ у два комада и то у драми: „Она је луда“ и у Ђурђу Бранковићу. Нами је јако жао, те се наша публика, ма да је већ уморна, још боље не одзива посетом, јер је г. Јовановић не само веома даровит, но и веома образован глумац. Кад нам се г. Јовановић прикаже и у осталим уговореним улогама, ми ћемо опширније писати о његовом заслужном гостовању.

Кратке вести. Јуче у суботу 15. о. м. био је у Черевићу свечани парастос великом народном добротвору Атанасији П. Гереском. — За прогоњене словачке ђаке скупљено је до сада 121 фор. 70 нов. — Јелена Петровићева срп. нар. учитељица у Српском Итебеју умрла је. — У Берлину ће се 3. (15.) маја прославити стогодишњи рад Немачке на пољу уметности и вештине. — Американац Сконад продуцира се у Немачкој са својим слоном, који игра на билијару. — У Берлину ће се отворити изложба људи.

своје недоношче. Помоћници су им били натароши, пандури и хусари. Натан је важио у чиновничком свету, као човек од уплива у Ј. и срезу. Натану је сада тај леп глас врло добро дошао. Ако се сада упусти у агитацију за кикиндски програм, биће ослобођен од оптужбе, а уз то ће му се и положај учврстити Тако је и чинио.

У Белој Цркви био је збор нотабилитета. На збору је било доста Срба ратара па и Натанових мештана. Натан је почео агитовати. На сва уста говорио је, како је он велики Србин, како је за своја начела страдао и т. д. „Ми смо се — вели — држали толико година бечкеречког програма па ништа. Кикиндски ће програм спасти Српство, зато пођимо за њим. Живио дакле кикиндски програм, па и његови творци.“ — „Живили!“ вичу пандури и чиновници. „Живео бечкеречки програм!“ виче свесна Србадија. Виде гг. доктори па и њихов Натан да су са кикиндским програмом обрали бостан у Белој Цркви, па стругнуше из Беле Цркве, као што је доцније и њихов програм стругнуо са лица земље.

Но Натан је учинио још нешто. Као чврсти стуб нотабилитетства предлагао је да се сазове још један збор у Уљму. Натанов се предлог усвојио, а место збора настао је у Уљми — поколо. Ту је нотабилитетство претрпело сраман пораз, а кикиндски је програм попрскала невина српска крв.

Но тиме није свршена Натанова улога. Он и ако није привредио много нотабилитетству, добио је ипак своју награду. Ослобођен је од оптужбе и намештен је за солгабирова у срезу **.

Месеца јуна исте године био је избор посланика у том срезу. Натан је био онда већ католик и солгабиров са лепим, звучним мађарским именом и презименом О дану избора радио је на сваки могући начин, да владин кандидат победи. Када је видио да су бирачи за кандидата српске народне слободоумне странке, ружио је Србе бираче, пљувао им у лице и грдио „вадрацког“ бога. Бираче није могао поколебати па је напослетку бесно узвикнуо: „Tiszába hajtom a vadráczokat ott szavazanak.“ (У Тису ћу отерати „вадраце“ нека тамо гласају.) То разуме се није учинио, али је тиме стекао још „лепши глас.“ А то му је довољно јемство да ће у чиновничкој каријери дотерати још — даље.

Питаће те шта сада ради Натан. Њега добро служи здравље, а са солгабировске столице среза ** хвалише се са „хазафишагом.“ У часовима добре воље, погради се по свом трбуху, и својим потчињеним хвали се како су му предци под Арпадом дошли у Угарску. **И. И—ћ.**

Трговина.

Извештај рада од Костовића и друга

у Будим-Пешти

од 12 (24.) марта 1886.

Инкасо, комисионска и агентурна радња. Давање предујма.

Зверке. При садашњем вашару који је пре неколи дан престао, беше доста добра проћа у зверкама, и воља за куп указала се још пре почетка вашара Почетком месеца фебруара показао се слаб изглед вишим ценама зверке, јер последњих година беше јако занемарена зверка и ма да се мало робе налазило на продају, то се ипак само слаба цена постићи могла. Тим имасмо веселији изглед у првим данима марта, када су се руски, пољски и немачки трговци указали на пијаци и пре почетка вашара почели јако куповати робу. У почетку се продавало по ценама прошле године, али на против касније радо се плаћало за лисице 3 ф., куне златнице 8 ф., куне бјелице 9—10 ф., творови 2 ф. до 2 ф. 50 н, видре 7—8 ф., све по пару. Зечина 21—22 ф. са 10%.

Правац се постепено био учврстио и данас се радо плаћа за добру сортирану робу, при обрту од прилике 25—30 хиљада лисичина 3 фор. 25 до 75 н., при обрту од прилике 10 хиљада куне златнице 8—9 ф., куне бјелице 10—12 ф, у даљем обрту ид прилике 1500 до 2000 видри 8—9 фор., и у обрту од прилике 10—15 хиљада творова 2 ф. 50—3 ф. 25 н, јазавци 1 ф. 60 до 2 ф, дивије мачке 2—2 ф. 25 н. Зечине се продало при вашару од прилике 250 хиљада, и плаћа се данас добра зимска зечина 22—24 ф., са 2%, летња зечина 4—4 ф. 50.

Овај опширан извештај држимо да ће сваком нашем пријатељу мио бити, који ради са зверкама, и поводом тим ће што скорије обновити мање робе на продају.

Најновије вести.

— У Белгији се озбиљно лије крв. Радници из Шарлроа и околине побунише се. Предграђа Шарлроа, управо они делови вароши, у којима су фабрике, опкољени су. Тамо има до 8.000 војника. Било је крвавих сукоба, при којима је до 100 радника пало мртво ил рањено. Околина се такође буни. Два позива народне војске позване су под заставу. Радници су у неким местима сасекли телеграф и запалили поједине фабрике. У Бриселу су се на ту вест скупили радници у велике гомиле, ишли су улицом и певали марзељанку.

— Русија је својим држањем спречила цариградску конференцију и оживотворење бугарско-турског уговора. И Бугарска и Турска налазе се у великој неприлици.

— Јављају из Лондона: Оставку Тревлена и Шамберлена уважила је краљица. На њихова места дошао је Станфилд и Далус.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 17. марта у вече.)

Београд. (Од нашег нарочитог извештача.) И преговори са либералима разбише се. Сад је само о томе реч: хоће ли остати Гарашанино министарство или ће оп одступити па на његово место доћи други ко од напредњака. Ако Гарашанин и остане вероватно је, да ће узети у министарство коју нову спагу, међу својим пријатељима.

Београд. Напредњаци изјавише да ће и даље помагати Гарашанина. Сви остали државници, које је позвао краљ на савет, са малим изузетком, изјавише такође, да би најбоље било да Гарашанин остане и даље на влади. Сутра ће се то питање решити. Вероватно је, да ће Гарашанин остати.

Шарлроа. Варош је у овај пар мирна. Војска оде у околна места, где пустош једнако траје. Нека места моле за помоћ, у неким местима се позива грађанство с плакатима да диже буну. Јуче у вече је оглашено за целу провинцију ванредно стање. Војска има налог да пуца, чим се побуњеници на прву опомену не умире. У Лувиеру био је раднички митинг но свршио се мирно. Сутра се очекује у појединим фабрикама даља обустава рада.

Српско народно позориште.

(Недељни ред позоришних представа.)

У уторак 18. марта: **„Лаворика и просијачки штап“**. Позоришна игра у 4 чина с певањем, од К. Холтаја, превео П. Ј. Мостић.

Г. **Тоша Јовановић**, редитељ кр. српског народног позоришта у Београду у улози песника Хајнриха као гост по трећи пут.

У четвртак 20. марта по други пут: **„Отело.“** Трагедија у 5 чинова, написао Виљем Шекспир. Прва четири чина превео Г. Гершић, пети А. Хаџић, за српску позорницу удесио А. Хаџић.

Г. **Тоша Јовановић**, редитељ краљ. српског народног позоришта у Београду у насловној улози претпоследњи пут као гост.

I. ц. кр. овлашћено дунавско паробродско друштво.

РЕД ПЛОВИДБЕ

ПОШТАНСКИХ И ОСОБНИХ ПАРОБРОДА

од 16. марта 1886. до даље наредбе.

ИЗ НОВОГ САДА У ТИТЕЛ: понедељником и петком у 6 сати у вече.

ИЗ НОВОГ САДА У СЛАНКАМЕН-ТИТЕЛ И ДАЉЕ ТИСОМ: средом и суботом у 5½ сати после подне.

ИЗ НОВОГ САДА У ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у 5½ сати после подне.

ИЗ НОВОГ САДА У ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у 5½ сати после подне.

ИЗ НОВОГ САДА У ЦАРИГРАД ПРЕКО РУШЧУК-ВАРНЕ: недељом у 5½ сати после подне.

ИЗ НОВОГ САДА У БУДИМПЕШТУ: сваки дан у 10¾ сати пре подне.

Нови Сад, 15. марта 1886. **Агенција.**

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Српско православна црквена општина у Долови, намерава при зидању нове цркве, узети једног стручњака, који ће подузимача при зидању контролисати, односно израду овога по предрачуну оцењивати.

Ради тога, држаће се минуендо-лицитација дана 20. марта (1. априла) т. г. у 10 сахата пре подне у општинској школи, на коју се вичпи овоме послу позивају.

Из ванредне седнице главне црквене скупштине, држане у Долови, 20. фебруара 1886.

Јован Битевић, перовођа. **Никола Стојинов**, председник. 2—3

СТЕЧАЈ.

Код православне српске црквене општине суботичке упражњено је место црк. певца, на које се овим поново стечај расписује.

С тим местом скопчана је годишња плата од 400 ф. са петогодишњом повишицом од 100 ф. док плата певчева не достигне своту од 600 ф. када и овај квинквенал престаје; од завештајних служаба и парастоса годишње 10 ф. 50 н, а од приватних парастоса о укопа кад позван буде 1 ф. У дужност црквеног певца спада: држати леву певницу недељом, свецем и празником на вечерњу, јутрењу и литурђији; — појати повседневно на вечерњу, јутрењу и на завештајним литурђијама и парастосима.

Који желе исто ово получити, нека своје добро инструиране молбенице најдуже до 1. априла т. г. срк. општини суботичкој поднети не пропусте. Захтева се од молиоца, да зна добро осмогласно пејање, све ирмосе, сједалне на велике празнике и типик, и да има јасан и милозвучан глас, што има личним доласком у Суботицу о свом трошку и пејањем у правосл. цркви засведочити. Који се компетенат лично не прикаже, веће му се моћи молба у обзир узети.

У Суботици 10. марта 1886.

Ђорђе Гојковић, општ. перовођа. **Божидар Вујић**, потпредседник. 2—3

НАТЕЧАЈ.

На основу закључка овоградскога заступства од 9. фебр. 1886. под бројем 40. расписује се овим натечај за попуњење места градског стрводера на неизвесно време а уз право полгодишњег одказа, које ће једнако пристојати како општини тако и намештеном стрводеру.

Са тим местом скопчана је годишња плата од 100 фор., слободан стан у стрводерници, башта, 3 јутра ораће земље, 2 јутра ливада и посебно установљене пристојбе за стрводерске разне послове.

Остала права и дужности градског стрводера описана су у службеном напутку, који се код овоградског капетанства увидити моту.

Рок за поднашање молбеница траје 4 недеље од дана првога увртшења овога огласа у јавним листовима.

Градско поглаварство, у Земуну 17. марта 1886.

Градоначелник: **Морфи.** 2—3

ВЕЛИКА ГОСТИОНИЦА

У ЧЕРЕВИЋУ

издаје се на две или више година под закуп, пријавити се ваља до 29. марта (10. априла) о. г. код подписане, која ће дати ближа извешћа.

У Черевићу, 16. марта 1886.

Катарина Вагатовац, гостионичарка. 2—3

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА

К. СТОЈАНОВИЋА

У ВИНКОВЦИ

потребује једног старијег помоћника врло добра детаилисту. Ступити може одма. 3—3

СПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА

М. ПЕТКОВИЋА

У ИНЂИЈИ

потребује два млађа помоћника који одма ступити могу. 3—3

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.